

... toate
... și administra-
... 2000 anual; pentru
... dublu. — Abonamentele
... încep la 1 și 15 ale lunii.

Proprietar: „ECOUL” S. A.
Inscris sub Nr. 150 Trib. Arad
Administrator-delegat:
MIHAIL CRISTESCU

DIRECTOR:
CONST. I. ȘTEFANESCU
REDACTOR-ȘEF:
ALEXANDRU N. PAVLOVICI
REDACȚII ȘI ADMINISTRAȚII
TIMIȘOARA
1., Piața Lenau 3, Tel. tipografiei 14-14
A R A D
Str. Vasile Goldiș 5 — Telefon 16-78

Cauzele depopulării bănățene

ANCHETA MONOGRAFICĂ DELA BELINȚ

De multă vreme n'a apărut o carte mai interesantă în materie socială decât „Ancheta monografică în comuna Belinț” întreprinsă și tipărită de Institutul Social Banat-Crișana, cu sediul în Timișoara.

Nici o materie mai aridă, mai complexă, mai bogată în necunoscute, ca materia socială! Și ce puțină pregătire științifică, la noi ca și în străinătate în aparatul precis de investigație a aglomerațiilor cetățenești: sat, târg, oraș. Orice început ferm, ordonat, organizat în descifrarea realităților sociale, trebuie salutat cu satisfacțiune. Azi suntem puși în plăcuta situațiune de a felicită fără rezerve pe monograful de la Timișoara, cari nu sunt nici teoreticieni de catedră, nici profesori universitari de sociologie, dar nici studenți, ci un mănunchiu de bărbai practicieni în disciplina lor curentă: medici de spital, profesori de liceu, avocați, devotați ai profesiei lor. Oameni formați, în plină experiență și putere de muncă.

Și-au asociat inteligențele, s'au grupat într-un institut de cercetări și și-au pus de scop hotărât cercetarea pe teren a țării, îndeosebi îndrumarea cercetărilor pentru desvăluirea cauzelor depopulării dureroase și alarmante a regiunilor din istorica regiune.

Di dr. Cornel Groșoreanu este fără îndoială un animator foarte prețios. Costul primar al municipiului Timișoara, prin proprie osârdie, prin citiri atente, într-o muncă îndârjită a pătrune în zărmile mistere sociale ale timpului, în specialitatea științei sociale.

În studiile semnate acum în monografia Belințului, di dr. C. Groșoreanu prezintă poziția grupului bănățean de cercetători pe teren, între sistemul echilibrului studențesc al dlui profesor Gusti și între pura știință a Fundațiilor Regale. O delimitare programatică și omnică bine susținută.

Metoda de a lucra a grupului monografic bănățean este cea colectivă: colaborări sistematice. Constatările individuale sunt supuse discuției secunilor (medico-socială, culturală, economică, juridică și politică socială, sociologie). Concluziile formulate la finele capitolelor sunt foarte instructive. Când odată nu ne dăm seama de vasta problemă a depopulării. Vedem împiedicându-viața poporului nostru. E înălțată orice exagerare, orice expunere altă jintă decât cunoașterea însăși. Mai multă cinste decât reflectarea a ceea ce deplină a dedesupturilor sociale, nici că se pot închipui. Simți cum avarul e lângă tine! Și ce lecție pentru frazeologul sentimental, cari sau tăia sau demigrează fără motiv stă în cari se găsește plugăria reținească.

Numai o astfel de metodă de muncă considerată o cu adevărat științifică folositoare.

Câte erori s'au săvârșit din cauza ignoranței de până acum!

Avem deci în mână o lucrare de valoare neobișnuită.

Acest fel de a proceda la analiza și înțelegerea rănilor români se cere continuat.

Și numai din această monografie știm că trebuie să cântărite cu grijă și potrivivă cauzele morale și economice. (Continuare în pag. III-a)

Restaurarea „izvorului lui S. Bărnăuțiu”

O EROARE

În ziarul „Patria” citesc un proces-verbal semnat de dlul Iuliu Maniu, Simeon Tămaș, Valentin Porușiu, Iuliu Coroianu, Valeriu Moldovan, Ionel Ciobanu, Virgil Tămășan, Petruș Ion, Holgrădean Ion, Vasile Cioban a Lichi și Corneliu Coposu, prin care această comisie „ieșind la fața locului pe drumul ce duce dela Sănmihal la Zălau din jos de kilometrul Nr. 60, pe locul de hotar „Gorgana”, la punctul numit „Laza” „a constatat precis locul izvorului, care se vede și acum umed cu o configurație de teren care dovedește existența izvorului, un mic teren de odihnă situat la marginea pădurii de brad.”

Comisia mai afirmă: „Izvorul nu curge, scocul care era mai de mult nu există, dar situația frumoasă se pretează foarte bine pentru refacerea izvorului și pentru ridicarea unei cruci comemorative.” În consecință, această comisie a hotărât „a se refăce la acel loc izvorul și a se ridica o cruce comemorativă, aranjându-se întreg terenul în mod potrivit.”

Din încheierea și convorbirile comisiei rezultă un lucru neîndoielnic: în-tai că a existat îndoială asupra locului unde și-a dat sufletul marele nostru Simeon Bărnăuțiu. Doi: s'a simțit nevoia constituirii unei comisii pentru stabilirea locului unde a murit Simeon Bărnăuțiu. Trei: comisia a ajuns la concluzia că acel loc este „pe locul de hotar „Gorgana”, la punctul numit „Laza”, etc.”

Este drept comisia n'a constatat existența reală a unui izvor ce curge, ci a constatat că în acest loc a curs un izvor. Acest singur fapt este suficient pentru a călătina certitudinea care ar trebui să se nască în om. Oare dacă nu mai este cert locul unde a murit Simeon

Bărnăuțiu, neapărat trebuie să fie acest loc la un izvor secăt?

Dar această obiecțiune nu este convingătoare și mici hotărâtoare. Ea are doar caracterul unei întrebări. Alțeva ni se pare, însă, mai important.

Noi adeseori avem cinstea de a sta de vorbă cu acel mare suflet, care este di dr. Cassiu Maniu, fratele dlui Iuliu Maniu.

Ne amintim că într-o discuție asupra locului unde și-a dat obștescul sfârșit Simeon Bărnăuțiu, dsa ne-a povestit cam următoarele.

„Școala secundară dela cl. I-IV liceală am făcut-o la liceul armeanocatholic din Gherla prin anii 1878-81. În fiecare an, la toamnă, tătutul meu Ioan Maniu mă ducea dela Zălau, unde locuiam la Gherla, unde stătea bunicul meu Dimitrie Coroianu, canonic la episcopia greco-catholică din Gherla și rectorul Seminarului teologic greco-catholic. În timpul anului școlar stăteam la bunicul meu. În drumul acesta pe care-l făceam în fiecare an, în căleașcă cu tătutul meu, toamna dela Zălau la Gherla și la sfârșitul anului școlar, vara dela Gherla la Zălau, tătutul meu Ioan Maniu poposea, fie că trebuia, fie că nu, în țaja ospătării dela Hida, unde la o distanță de vreo 300-400 pași se găsește o fântână. Tătutul meu îmi spunea mereu că aici a adus pentru ultima oară apă urchiului nost cel mare Simeon Bărnăuțiu, care suferea de astmă grea. Trecând cu căleașcă prin Hida și oprindu-ne în țaja ospătării îmi povestea tătutul meu — unchiul nost cel mare Simeon Bărnăuțiu m'a rugat să-l aduc apă proaspătă dela fântână. Când l-am adus apa, l-am găsit mort. Tătutul meu

se oprea totdeauna aici în semn de pietate și-mi repeta în fiecare an trista poveste.”

Pentru adevărul istoric, am jînut să zstermem pe hârtie această povestire a dlui prof. dr. Cassiu Maniu și să adăogăm că acest drum dela Zălau la Gherla și dela Gherla la Zălau, Ioan Maniu nu l-a făcut cu di Iuliu Maniu ca să-i poată face și lui această emoționantă să narațiune.

Așa ne explicăm de ce di Iuliu Maniu, nu cunoaște acest loc al morții lui Simeon Bărnăuțiu, la Hida.

Dar afară de această amintire a dlui dr. Cassiu Maniu noi mai aducem încă o obiecțiune asupra procesului verbal. Procesul-verbal este defectuos încheiat, deoarece nu ni se arată precis pe ce mărturie, pe ce declarații, pe al cui cuvânt a ajuns această comisie la concluzia sa. În comisia aceea au fost, desigur, și oameni de toată stîmă, dar cari nu știm ce mărturie ar fi putut aduce pentru stabilirea locului unde a murit Simeon Bărnăuțiu afară de cea a experienței și a inteligenței lor, dar a fost, deplidă, și un om care prin comicării și-a făcut un loc în viață, Simeon Hăjeganu, după cum au fost și oameni bătrâni, ale căror mărturie ar fi trebuit să fie consemnate cuvânt de cuvânt în procesul-verbal.

Existând, deci, amintirea dlui prof. Cassiu Maniu, precum și defectuoșitatea procesului-verbal, locul morții lui Simeon Bărnăuțiu stabilit de pomenita comisie ni se pare pe drept cuvânt contestabil și am dori ca problema să fie elucidată.

Cluj, la 8 Iulie 1938.

SEVER STOICA

Sătenii cari vin la Timișoara să-și vîndă produsele trebuie să aparăți de negustorii ocazionali, cari îi exploatează barbar

Se impune instituirea unor patrute de jandarmi în special în zilele de târg Necesitatea instalării unui post fix în Piața Badea Cârțan

Ani dearîndul, la Timișoara ca și în celelalte centre din județul Timiș-Torontal și din întreg Banatul pe vremea desfacerei recoltei rod al muncii permanente, prestate din greu, sătenii veniți cu cereale și cu alte produse, spre desfacere în Timișoara, au fost barbar exploatați și permanent înșelați la cântare sau la prețuri fie în piețe, fie în cafenele, cărțiune, hanuri sau magaziele dela periferia orașului.

Cercetările cazurilor reclamate se făceau greoi, pentru că pe la casele lor spre a-și vedea de treburi și să renunțe astfel la pretențiunile lor profund justificate.

Ba de multe ori, în cazurile când exploatații făceau uz de... „influențele” de cari dispuneau, bietii țărani erau bucuroși să mai dea ceva în plus dela dînșii numai să nu-și mai piardă timpul și să mai îndure și neplăcerile de cari se îngrijeau protectorii să le facă rost, spre a le pieri pofta să-și mai caute în viitor dreptatea.

Măsuri ce se impun

Pentru a nu se mai repeta și în viitor cele întâmplate până în prezent găsim nimerit să sugerăm celor în măsură să dispună instalarea unui

post fix de jandarmi în Piața Badea Cârțan și în cele din Iosefin și Elisabetin cel puțin pentru timpul cât durează sezonul.

În plus, în special în zilele de târg, să circule prin piețe și prin toate locurile unde staționează sătenii veniți la Timișoara cu carele încărcate de produsul unei munci prestate cu răvnă și sacrificii, patrute mobile de jandarmi, necesare permanenței păstrării a ordinii desăvârșite și anchetării imediate a tuturor plîngerilor ce s'ar face, ca și a abuzurilor comise, indiferent dacă sunt sau nu semnalate de cei cari au avut de suferit depe urma lor.

Negustorii ocazionali — spre a-l reduce la inexistență — ca și cărciumarilor și hangailor complici ai abuzivilor exploatații ai sătenilor veniți la Timișoara li se cuvin să le trebuiesc explicate cele mai drastice și mai exemplare sancțiuni.

(Continuare în pag. III-a)

Cinematografe

SCALA: Vasul robor, un film magnific, cu Wallace Beery, Warner Baxter și Elisabeth Allen.
CAPITOL: Căpitanii curagioși.
APOLLO: Groza în Shanghai, cu Boris Karloff și Ricardo Cortez.
RIVOLI: Romanul unui trisor, cu Sacha Guitry.

CORSO, Cinematograf de premiere ARAD
 TELEFON 20-65

Program dublu:

Femeia mascată

cu William Powell și Luise Rainer

Născută pentru dans

cu Eleanor Powell, James Stewart, Virginia Bruce
 JURNAL PARAMOUNT

Reprezentatii: de la orele 5
 Prețuri reduse!
 Matineu la ora 3.

Cinema Central Arad

Reprezentatii: 5, 7'15 și 9'30 seara
 în grădina

Aventura în Paris

Comedie muzicală, prezentată în America în 1200 cinematografe simultan!

cu Fernand Gravey, Joan Blondell, Edward E. Horton
 Matineu la ora 3.

Un autobuz special pleacă la fiecare 5 minute din fața Cafenelei „Palace”. Acest autobuz are legătură cu toate celelalte autobuze.

URANIA, Arad

Cinematograf de premiere
 Telefon: 12-32

Un succes evident!

Cea mai periculoasă spioană germană a războiului mondial a fost

„Spioana domnișoara doctor“

(Mademoiselle docteur)

A fost mâna dreaptă a colonelului NICULAI, care luna trecută a fost din nou pus în fruntea spionajului german în memoria acestei femei miraculoase s'a realizat aceasta dramă puternică, senzațională, pătimășă și aventuroasă ca însăși viața ei.

Dita Parlo, Pierre B'anchor, Louis Jouvet
 Reprezentatii: 3, 5, 7'15, 9'30.

RADIOINFORMAȚIUNI

Duminică, 10 Iulie 1938
RADIO-BUCUREȘTI
RADIO-ROMÂNIA

8.30 Deschiderea emisiunii. Gimnastică ritmică. Radio-jurnal. Concert de dimineață. 9.55 Ora religioasă. 13.15 Ora Culturală. Sport. Cota Dunării. 13.25 Concert de prânz. Orchestra Grigoras Dinicu. 14.15 Ora. Mersul vremii. Radio-jurnal. 14.30 Continuarea concertului. 15.30 Ora veselă. Ion Manu. Ora satului. 15.30 Alex. Lascorov-Moldovanu: De vorbă cu sătenii. 15.45 Cântece populare românești. 16 Sfatul pentru gospodari. 16.25—17 Tariful Canticilor Boeru. 19 Ora. Mersul vremii. 19.02 Actualități medicale. 19.17 Muzică de dans. 19.58 Sport. Rezultate tehnice. 20 Continuarea muzicii de dans. 20.15 Prof. Andrei Rădulescu: Insemnătatea Enciclopediei naționale. 20.30 Concert op. 104 de Dvorak (violence): Gaspar Cassada. Radio-jurnal. 21.10 Concert din opere. Orchestra Radio, dirij. de Ion Ghica. 22.20 Continuarea concertului Orchestrei Radio. 23 Rezultatele sportive de Radu Vasilescu. 23.15 Cântece și dansuri la diferite popoare. 24—1 Concert de noapte.

GRATUIT

intră la meetingul de Duminică din Arad, cine va prezenta la casa de bilete, afișe prinse din avion cu sigilul ARPA-ei.

Judecătoria Rurală Jimbolia.

Nr. G. 3135/1937

PUBLICAȚIE DE LICITAȚIE

Subsemnatul delegat judecătoresc de pe lângă Judecătoria Rurală Jimbolia în urma delegațiunii mele de sub Nr. 2263/1937 din 3. Noembrie 1937.

Văzând cererea următorului Iuliu Pop Moldovan avocat din Timișoara repr. prin: Nicolae Negru avocat din Jimbolia, prin care stăruie pentru fixarea unui termen de licitație mobilă în cauza de executie silită ordonată de Judecătoria Rurală Jimbolia de sub Nr. 2263/1937 și efectuată sub Nr. G. 3135/1937 în temeiul art. 102 din Legea Execuțională din 1881 și modif. din urmă, aduc la cunoștință publică, că în ziua de 12 Iulie 1938 ora 16 în comuna Comlosul-mare Nr. 200 vor vinde prin licitație publică următoarele mobile: una mașină de cusut un a masă de birou un Patofon cu dulap, două perdele cu carniș de aramă, un Divan, una Pendulă de perete, două șesloane una Toaletă cu 3 oglinzi, un otoman, un dulap, un pat, două noptiere, două găști sălbatice umplute, un covor roșu, un butoi de vin 475 Lit. 1 but. de vin 4500 Litri 1 but. de vin 2500 lit. goale, una presa de struguri complet, una trăsura, un cântar, una sanie, două jepe porumbe și una scroafă mangaliță evaluate la 45.250.— Lei pentru încasarea sumei de 27.650.— Lei capital și dobânzi de 6.5 % dela 7. Septembrie 1937 și cheltuielile de judecată acordate următorului Iuliu Pop Moldovan avocat din Timișoara contra următorului econom din Comlosul-mare sub Nr. casei 200 în suma de 3986.— Lei.

Amatorișii se invită cu aceia mențiune, că mobilele de sus în virtutea art. 107 și 108 din L. Exec. se vor vinde și sub prețul de estimare.

Aceasta licitație se va efectua și în favoarea următorilor suprasedes-tranți cu drept de urmărire silită conf. art. 129 din Leg. Execuțională.

Pentru inserare se numește ziarul Jimboliaer Zeitung. Jimbolia, la 23 Iunie 1938.

Gh. Mircea, delegat judecătoresc

CAUTĂM un secretar de redacție, care să îndeplinească următoarele condițiuni:

Să fie ziarist profesionist, să fi lucrat cel puțin un an la un cotidian și să fi satisfăcut serviciul militar.

Ofertele se vor înalinta la redacția din Timișoara.

DL. Dr. IOAN RADU, medic primar, specialist de nas, gât și urechi (Arad, str. T. Vladimirescu 3. aproape de spital) va fi plecat în concediu dela 15 Iulie — 10 August a. c.

Conform rezultatului publicat în Monitorul Oficial de ieri, dna profesoară Măriuța T. Ionescu, soția tânărului și apreciatului avocat timișorean, d. Titus Gr. Ionescu, și-a trecut cu succes examenul de capacitate pentru specialitatea lucru de mână, curs secundar.

Fiul d-lui avocat dr. Căpețianu din Timișoara, tânărul **Titu Căpețianu**, absolvent al liceului „C. Diaconovici-Loga, și-a trecut cu deplin succes examenul de bacalaureat susținut

Farmacii de serviciu

CETATE: Götz, Piața Brătianu, tel. 645.

FABRICA: Dr. Kvvács, str. Daciilor, tel. 322.

ELISABETIN: Sârge, Str. C. Porumbescu, tel. 662.

IOSEFIN: Diana, Str. I. C. Brătianu, tel. 13-95.

Farmacii: E. Panajoth din Fratele și Kövary-Chioreanu, din Mehala au serviciu permanent.

ARAD

Omescu, B-dul Regina Maria. Anghel, Piața Catedralei. Kesztenbaum, lângă Spitalul de Copii.

Prețul cerealelor

Sâmbătă, 9 Iulie 1938

G.ău: de 75 kgr. 580 lei; de 76 kgr. 585 lei; de 77 kgr. 590 lei.

Porumb: 320 lei.

Orz: 380 lei.

Ovăs: 470 lei.

Făină: „0” 1080 lei; „4” 1000 lei; „5” 950 lei; „6” 900 lei.

Tărâțe: 385 lei.

Semințe de dovleac: 690 lei.

Semințe de floarea soarelui: 540 lei.

în fața comisiunii prezidate de d. profesor universitar dr. Onisfor Ghi-bu.

D. judecător cu gradul de Consilier de Curte de Apel dr. Niculae Feiler, președintele secției III. a Tribunalului Timiș-Torontal, a fost pus în retragere din oficiu pe ziua de 20 Octombrie 1938, în pozițiunea de a-și exercita drepturile la pensie.

Tribuna liberă*)

Onor.

Reuniunea pentru Ajutorare din Timișoara

TIMIȘOARA

I., Strada Gh. Lazăr 1.

Subsemnatul Maigut Gheorghe în calitate de beneficiar al carnetului de membru No. 3469/8609 al reuniunea Dv. am primit în ziua de azi suma de

8.000.— Lei

adică opmii Lei imediat după însinua-rea cazului de moarte.

Vă rog, să binevoiți a primi mulțumirile mele cele mai călduroase pentru rezolvarea promptă și mă simt obligat să răspândesc în cercuri cât mai largi seriozitatea Institutiei Dv.

Timișoara, la 5 Malu 1938.

Cu deosebită stimă:

Maigut Gheorghe

Domiciliul: Orșova, Str. Fabricei 659.

Onor.

Reuniunea pentru Ajutorare din Timișoara

TIMIȘOARA

I., Strada Gh. Lazăr 1.

Subsemnata Braun Ecaterina în calitate de beneficiar al carnetului de membru No. 6597/13079 al reuniunii Dv. am primit în ziua de azi suma de

12.000.— Lei

adică douăsprezece mii Lei imediat după însinuarea cazului de moarte.

Vă rog, să binevoiți a primi mulțumirile mele cele mai călduroase pentru rezolvarea promptă și mă simt obligat să răspândesc în cercuri cât mai largi seriozitatea Institutiei Dv.

Timișoara, la 20 Iunie 1938.

Cu deosebită stimă:

Braun Ecaterina.

Domiciliul: Caransebeș.

*) Pentru cele publicate la această rubrică redacția nu-și asumă nici o răspundere.

A. R. P. A.

Asociația Română Pentru Propaganda Aviației
 Filiala Arad Aeroportul Ceala

10 Iulie 1938 orele: 9-11, 15-20

Sboruri de agrement — desfășurarea programului

Mare meeting aerian

Sub patronajul dlui Comandant al Div. I. Cavalerie **GENERAL PETRE P. GEORGESCU**, președintele filialei cu cursul lor mai de frunte sburători și acrobați aerieni ai României.

Program excepțional, ne mai văzut până acum la Arad. Nu lipsiti de acest unic spectacol, primul în Arad, care vă rezervă multe și nebanuite surprize. — Rețineți din timp biletele, cari se găsesc de vânzare la Hotelurile Crucea Albă și Central și în ziua Meeting-ului la cele 4 puncte de intrare pe teren.

IMPORTANT!

Membrii ARPA cu plata cotizației lazi, beneficiază de 30% reducere taxele de intrare și sbor. Cine dorește a beneficia de aceste reduceri, poate insera odată cu procurarea biletului, iar în ziua meeting-ului fiecare casă de bilete, cari vor fi instalate la intrarea pe terenul de sba

SPRIJINIȚI AVIAȚIA înscriindu-vă membri în ARPA

S'a deschis
 grădina de
 vară

„Terminus“

Cu program
 complet nou

Nouile prețuri maximale stabilite de primăria municipiului Timișoara

O comisie prezidată de d. primar dr. Modreanu, în urma celor conținute în piște a stabilit următoarele noi prețuri maximale:

FRUCTE

Mere: 8—10 lei kgr. Caise: 10—12 lei kgr. Piere: 8—10 lei kgr. Prune uscate: 18—20 lei kgr. Cireșe: 18—22 lei kgr. Vișine: 10—12 lei kgr. Smeură: 1 lei kgr. Cocosaze roșii: 14—16 lei kgr.

ARTICOLE DE CARNĂTARIE

Slănină sărată: 36 lei kgr. Slănină umată: 38 lei kgr. Carne de miel, dinainte, 17-19 lei kgr. și dinapoi 20—21 lei kgr. Carnea de porc afumată: 40 lei kgr. Cârnat de porc proaspăt: 30 lei kgr. Cârnat de porc afumat: 30

50 lei kgr. Cârnat caltaboș cu 20 la sută slănină: 24—26 lei kgr. și fără slănină 20 lei kgr. Cârnat de ficat: 30—32 lei kgr. Cremvirști: 44 lei kgr. Parisier: 44 lei kgr. Tobă 26 lei kgr. Cârnați de Debrețin: 34—48 lei kgr. Cârniți de Lyon, Kracovia, etc.: 44 lei kgr. Salfaladă: 44 lei kgr. Mezeluri: 46 lei kgr. Junări presate: 18 lei kgr. și nepresate 20 lei kgr. Șuncă de Praga, crudă, 60 lei kgr. și fiartă 80 lei kgr. iar tăiată în felii 90 lei kgr. Șuncă afumată crudă: 50 lei kgr., fiartă 66 lei kgr. și tăiată în felii 80 lei kgr. Salam: 100—200 lei kgr.

PĂSARI

Gâni pentru supă, perechea 50—70 lei. Pul de fript, perechea: 40—70 lei.

Pul de prăjit, perechea: 25—40 lei. Rețe tinere, perechea: 30—50 lei. Gâște tinere, perechea: 50—80 lei.

DIFERITE ALIMENTE

Ouă, bucata: 0.80—1 leu. Lapte, litrul: 4 lei. Lapte în sticle, litrul: 6 lei. Smântâna, litrul: 30 lei. Untul simplu: 60 lei kgr. Brânză de vacă: 8—10 lei kgr. Brânză de oaie, proaspătă: 18—22 lei kgr. Brânză de oaie, sărată: 24—30 lei kgr. Cartofi noi: 1—3 lei kgr. Fasole verde, 4—6 lei kgr. Mazare verze, boabe, 4—6 lei kgr. Sfeclă roșie, 1—2 lei kgr. Usturoiu, 1—2 lei kgr. Guli, 0.80—1 leu bucata. Varză albă (curechi) 2—5 lei bucata. Conopidă, 2—4—6 lei bucata. Varză nemțească: 1—2 lei bucata. Pătlăgele roșii: 20—25 lei kgr. Ardei verde, 2 lei 3 bucăți. Ardei roșu: 60—100 lei kgr. Ridichi tinere: 1—2 lei kgr. Păstârnac, 1—2 lei legătura. Pătrunjel, 1—2 lei legătura. Morcovi, 1—2 lei legătura. Zarzavaturi diferite, pentru supe 1—2 lei legătura. Dovleac de mâncare, 2 lei kgr. Castraveți pentru murat, trei bucăți 2 lei. Ceapă nouă: 1—2 lei, legătura. Telină, 1—2 lei legătura. Salată mare, 1 leu bucata și mică 0.50 lei bucata. Vinete: 20 lei kgr.

Nouile prețuri maximale intră în vigoare cu data de astăzi 9 Iulie a. c.

Mare meeting aviatic la Arad

În vederea marelui meeting aviatic organizat de ARPA Duminică la Arad, comitetul de organizare dă următorul

AVIZ IMPORTANT

ARPA va acorda gratuitate la intrarea pe teren, în ziua de 10 Iulie persoanelor ce vor prezenta la casa de bilete afișele prinse din avioane și prevăzute cu sigiliul ARPA-ei.

O ofensivă contra buruenilor care vatămă islazurile comunale din Timișoara

Persoane competente din diferite puncte ale județului Timiș-Torontal ne informează că se impun a fi luate urgente măsuri pentru distrugerea buruenilor vătămătoare care au invadat islazurile comunale din județul nostru.

Aducând cazul la cunoștința dlui prefect colonel George Praporgescu, îl în-

Cauzele depopulării bănațene

ANCHETA MONOGRAFICĂ DELA BELINȚ (Continuare din pag. 1-a)

ce ale depopulării Banatului. Dar mai dăm de alte multe metehne: locuințe neigienice, subnutriția copiilor, tuberculozarea.

Ce vaste probleme cuprinde satul românesc!

Grupul monografist timișorean mai are două monografii în studiu: Sârbova și Pojejena. Poate că înainte de a grăbi tipărirea volumelor luxoase și costisitoare e necesară o înmulțire a anchetelor, pentru ca să avem cel mai degrabă o înfățișare veridică a stărilor din Banat — iar guvernele noastre să-și poată constitui un program de acțiuni bine dirijate și de mare eficacitate socială.

Sătenii cari vin la Timișoara să-și vândă produsele trebuiesc apărați de negustorii ocazionali, cari îi exploatează barbar

(Continuare din pag. 1-a)

Numai în felul acesta țărani își vor recăpăta încrederea în piețele dela orașe despre cari astăzi ei au pe drept cuvânt cele mai detestabile păreri, păstrându-le amintiri dintre cele mai dureroase.

Atragem atențiunea dlui colonel George Praporgescu, prefectul județului, și dlui maior Ilie Ionescu, energeticul comandant al Legiunii de jandarmi a județului Timiș-Torontal, asupra sugestiilor mai sus expuse și așteptăm înregistrarea măsurilor ce credem că se vor lua și care sunt imperios reclamate de indiscutabila necesitate a apărării sătenilor cari vin la Timișoara să-și vândă produsele, de furia negustorilor ocazionali cari îi exploatează neomenos.

La Timișoara a fost arestat un răufăcător asupra căruia s'au găsit 55.000 lei

Comisar Ionel Coțiu a stabilit că banii sunt veniți din furt — Hoțul a fost înaintat parchetului

Comisariatul de poliție Circ. II-a înaintat Chesturii pe locuitorul Gheorghe Chirici, originar din comuna Radna, județul Arad care a fost vădit vagabondând pe străzi fără nici un rost.

În prilejul percheziției corporale ce s'a făcut s'a găsit asupra sa suma de 55.000 lei, a cărora proveniență Gheorghe Chirici nu o poate justifica nici pe cât de puțin.

DE UNDE PROVIN BANII? Pănuindu-se că este vorba despre un hoț de buzunare, s'a deschis o anchetă, numitul fiind menținut arestat până la sosirea relațiilor ce au fost trimise telegrafic la Arad și în comuna natală.

Intr'adevăr, după cum aflăm înaintea de închiderea ediției, datorită cercetărilor întreprinse de neobositul și abilul polițist din Timișoara, d. comisar Ionel Coțiu, dela birourul județiar al chesturii, s'a stabilit neîndoios că banii au fost proveniți dintr'un furt comis în următoarele împrejurări:

Gheorghe Chirici, trăind în concubinaj cu soția unui oarecare Milos din Freidorf și-a îndemnat concubina să-și prade soțul și să fugă cu el.

Soția lui Milos a sustras dela soțul ei 62.000 lei din cari i-a dat iubitelui 55.000 lei. El însă a părăsit-o și în timp ce vagabonda plănuind ce să facă cu banii a fost arestat și la poliție s'ar găsit banii asupra lui.

Detășările corpului didactic se vor face în luna August

Odată cu încetarea activității școlare și cu începerea vacanței celei mari, corpul didactic a fost cuprins de firiștele detășărilor și ale transferărilor. Până acum aceste operațiuni se făceau prin intervenția oamenilor poliției. Odată cu întronarea marelui ordin de stat, această stare de lucruri a schimbat. Detășările, de se vor face anul acesta în luna August, de însuși ministerul educației naționale.

Aceste detășări privesc numai în învățământul secundar și se vor face pe criterii obiective și anume: dăruirea din soți funcționează într-o

localitate și celălalt în alta, va fi detășat unul din cei doi soți, pentru ca ambii să fie într'un singur oraș.

Detășările se fac la catedre similare sau la grupuri de câte minimum de zece ore.

S'a mai luat măsura ca nici un membru al corpului didactic secundar să nu fie detășat într'unul din posturile de asistenti, șefi de lucrări, etc. învățământul superior.

Această dispoziție face parte din ansamblul de măsuri pe care d. ministru Armand Călinescu le ia pentru ca în învățământ să se întroneze dreptatea și ordinea.

Se vândare cassă de fier „Verthein” No. 3
dl Bauman, Arad, Strada Iosif
Mărculescu Nr. 6

Absolventă liceu,
caută urgent orice serviciu onorabil.
A se adresa la ziar

Loteria de Stat
lectura cea mai norocoasă
trăbiți-vă și
cumpărați lozuri!

AURORA

IV., Bulev. Berthelot No. 16

Cu autorizația autorităților am scos
secția mașinilor agricole în vânzare totată ieltină
FRANCISC MAGYARI
Arad, Strada V. Goldiș 5
Mare magazin de articole tehnice, instalații de lăptării, apicultură etc

Dela Soc. de Telefoane:

Solicitorii de serviciu telefonic, care au depus o fișe pentru instalarea aparatelor automate, sunt rugați a achita costul abonamentului pe o lună spre a li se putea efectua instalația

De eri, funcționează noul serviciu cu 100 abonați

În fiecare zi o altă grupă de 100 abonați se dă în funcțiune

Alacere care rămâne mereu la ordinea zilei...

ARAD 8. — Interesul deșteptat în opinia publică arădană de reportajul cunoscut de acum câteva luni, când am anunțat că autorităților li s'au prezentat locuitorul Teodor Crișan din comuna Păuliș, care a declarat că el este autorul furtului de 70.000 lei remis la spitalul de copii din localitate și pentru care administratorul de atunci — Ioan Ianoș a fost condamnat la doi ani închisoare. — nu s'a stins încă și acum chestiunea a venit din nou în preocupările de toate zilele ale arădanilor.

Într-adevăr, urmăriind desfășurarea acestei afaceri, am arătat cercetările făcute de poliție și reconstituirea furtului, la care a fost supus Teodor Crișan, apoi prezentarea lui Ioan Ianoș, în prima zi de Paști la penitenciarul local, pentru executarea pedepsei și acum cererea de revizuire făcută de Ioan Ianoș.

Acum această cerere a ajuns spre desbatere în fața secției I. a tribunalului local, în fața completului format

din dnii: I. Berov, ca președinte și d. Ludovic Ciopacu, asesor ministerul public fiind reprezentat prin d. procuror I. Gutunoiu.

În cursul desbaterei, s'a cerut de către Ioan Ianoș, administrarea a numeroase probe pentru a dovedi că nu este autorul furtului, ci victima unui nefericit concurs de împrejurări și că adevăratul autore este Teodor Crișan, care și din arestul preventiv unde a fost depus — fiind învințit de inducerea în eroare a autorităților — a adresat parchetului o scrisoare prin care sustine că el este autorul furtului.

D. procuror Gutunoiu a cerut respingerea celor cerute de către apărăre, spunând că rolul lui Ioan Ianoș este pe deplin clarificat și toate cererile de revizuire sunt făcute numai cu scopul ca el să și execute pedeapsa în penitenciarul din localitate și nu acolo unde prevede legea.

Desbaterile fiind încheiate, tribunalul s'a retras într-o lungă deliberare,

la sfârșitul căreia a decis că hotărîrea va fi pronunțată în ziua de 26 Iulie.

Desfășurarea acestui proces este urmăriată cu deosebită atenție de către opinia publică din localitate, iar hotărîrea este așteptată cu nerăbdare.

Întrerupere de cure

Uzina Electrică Arad face cure în ziua de Duminecă 10 Iulie 1934 buind a face reparațiuni la rețeaua înaltă tensiune, va întrerupe furnizarea curentului electric — dacă timp vorabil, dela orele 8 dim. la orele 12 m. în sectorul Drăgășani și Piața în străzile cuprinse între str. M. Consistorului, Piața Catedralei, Șaguna și în Aradul Nou.

Premiantul plagia ului: Coriolan Bărbat

Iată un nou plagiat al lui Coriolan Bărbat publicat în z. 5 Maiu 1934 sub titlul „Furtul cheii cifrului „bleu-inchis“, furat din Tolnai Világlapja”, Anul 35, No. 27 din 28 Iunie 1933 unde la pag. 10 aparut sub titlul „Az ellopott chiffre-Rules“, fiind semnat cu inițiale

Coriolan Bărbat

În decursul războiului mondial a fost un timp când puterile Antantei au ajuns într-o situație extrem de critică. Din raportul Ambasadorului Walter H. Page, trimis la Washington în 1917 Aprilie 27, reieșă că populația civilă nu mai avea hrană decât cel mult pe vr'e 7—8 săptămâni.

Despre toate acestea avea cunoștință și comandamentul german. Și atunci interveni America! Toate stăruințele comandamentului german se nizeră întru-acolo ca să întârzie sau chiar să împiedece aducerea trupelor americane pe continent.

Fiindcă intervenția Americii nu a putut fi împiedecată pe cale diplomatică: comandamentul german își concentra eșazicând toate submarinele pe linia vapoarelor de transport a trupelor americane. Cu toate acestea vaporul de transport a trupelor americane „Baltic“, pe a cărui bord se aflau generalul Phersing și statul său major a sosit, fără nici o piedică, la data de 27 Maiu 1917, pe apele continentului și a debarsat la Liverpool. Tot astfel au putut să debarce în porturile engleze și franceze, fără nici un neajuns, și celelalte vapoare de transport ale trupelor americane.

Acum se ivese întrebarea: cum a fost cu putință că flotila submarinelor germane, a cărei activitate dezastruoasă se sprijinea și pe un serviciu excelent de spionaj, nu a putut să împiedece, totuși, transportarea trupelor americane peste ocean?

Înainte de intervenția Americii cu vr'o câteva luni le-a reușit puterilor Antantei să pună mâna pe instrucțiunile comandamentului German date submarinelor sale. Pentru contrabandarea acestor instrucțiuni puterile Antantei s'au hotărât la o acțiune decisivă: organizat serviciul așa numit „Blue Boats“ sau vapoare-corăbi „A. Boats“ care acționau conform instrucțiunilor comandamentului Gordon Ampelle. Aceste vapoare erau propriu zis niște unități de vapoare de război transformate din simple corăbi navătămătoare ale marinei de comerț cari la ordinul de oprire al submarinelor germane se supuneau imediat. Când apoi submarinul german se apropia până la distanța liniei de tragere, atunci pereții laterali se desfăceau îndată și din tunuri ascunse astfel se începea un bombardament vechement asupra submarinului german nebănuitor, care după vr'o câteva minute sub ploaia de obuze era neapărat sortit pierii.

Măine, sfârșitul plagiatului.

Câte plagiate am dovedit până acum? Iată: „Salata japoneză“, rol „Justiția are cuvântul“, nuvela „Cântecul primăverii“, aventurile „Raj“, „Sfinxul“, „Venus“, „Marthe Belcorumbelii călătorii în serviciul războiului și al spionajului“, „Confesiunile unei cerșetorii“, etc.

Tolnai Világlapja.

A világháború során volt egy pont, amikor az entente-hatalmak lőtte véleágos helyzetbe kerültek. 1917. év május havában a német búvárhajók szinte megfízedeltek az entente szállítóhajóit, minek következtében kiváltképpen Anglia éle nagy nehézségekbe ütközött a szállítási ügy.

Walter H. Page, az Egyesült Államok londoni követének 1917. április 27-én Washingtonba írt jelentéséből kitűnik, a polgári hajók számára mindössze alig néhány hétre való élelmiszer állott rendelkezésre. Mindezekről tudomása volt a német hadvezetőségnek is. Ekkor a német hadvezetőség minden igyekezete teszen oda irányult, hogy az antant csapatok szállítását minél inkább lelassa, vagy éppen megakadályozza. Minthogy Amerika közbelépésétől félt, a német hadvezetőség úgy kívánta, hogy az antant csapatok szállítását minél inkább lelassa, vagy éppen megakadályozza. Minthogy Amerika közbelépésétől félt, a német hadvezetőség úgy kívánta, hogy az antant csapatok szállítását minél inkább lelassa, vagy éppen megakadályozza.

Most az a kérdés merül fel, hogy volt-e lehetőség, hogy a német búvárhajó flottilla, melynek segítségével az antant csapatok szállítását minél inkább lelassa, vagy éppen megakadályozza.

Amerika közbelépésétől félt, a német hadvezetőség úgy kívánta, hogy az antant csapatok szállítását minél inkább lelassa, vagy éppen megakadályozza. Minthogy Amerika közbelépésétől félt, a német hadvezetőség úgy kívánta, hogy az antant csapatok szállítását minél inkább lelassa, vagy éppen megakadályozza.

Situația agricolă din Banat este excepțională

Singur ovăsul va da o recoltă deficitară

Producția agricolă din acest an, în județul Timiș-Torontal, se prezintă excepțional de bună, neașteptată chiar.

O producție abundentă asemănătoare nu am mai avut din anul 1932.

Astfel, grăul de toamnă este aproape complet secerat.

După aprecierile specialiștilor în materie, vom avea o producție medie de 1200 kilograme la hectar.

Calitatea se arată a fi foarte bună.

Rapița este la treier și s'a stabilit că dă până la 1200 de kilograme la hectar.

Orzul de toamnă a început să se treieră, dând până la 1500 kilograme la hectar.

Orzurile de primăvară se prezintă ceva mai slab, nu rău însă. Vor da, probabil, o producție mijlocie.

Porumbul, în urma ploilor căzute abundent în ultima vreme se prezintă

foarte bine. În prezent se lucrează intens la prașila doua și la cea de a treia.

Singur ovăzul, pe cât se pare, ca și în cursul anului trecut, va da o recoltă deficitară, însă nu e deloc exclus să și revină.

Deschiderea cursurilor cetruului de inițiere străjerască dela Timișoara

Duminecă 10 Iulie a. c. la orele 10 dimineța, cu tot fastul cuvenit are loc solemnitatea Pavilionului Național al Centrului de inițiere străjerască dela Timișoara, care funcționează și anul acesta sub comanda d-lui dr. Vlad Bănățeanu, conferențiar universitar și directorul organizării din „Straja Țării”.

INTÂMPLĂRI și FAPTE DIVERSE

Accident. În seara zilei de 8 Iulie a. c. în orele 20, în strada Emanuel Ungureanu, colț cu strada Eugen de Savoia, autotaxiul Nr. 1011 Tmș. condus de șoferul Maximilian Kolling, s'a ciocnit cu autotaxiul Nr. 2066 Tmș.

Ambele mașini au suferit grave stricăciuni.

Accidente de persoane nu au fost.

Furt. Femeea Ana Mureșan, domiciliată în strada Văcărescu Nr. 11, a reclamat circ. IV-a de poliție că autori a căror identitate urmează a fi stabilită de ancheta care s'a deschis, i-au furat un portmoneu cu suma de 500 lei, în timp ce se afla în piața din Iosefin.

Provocare de scandal. În noaptea de Vineri 8 Iulie spre Sâmbătă 9 Iulie a. c. poliția gării Timișoara „Domnița Elena” a înaintat Chesturii pe Anuica Ioan, fără domiciliu stabil.

Numitul, fiind în completă stare de ebrietate, a provocat scandal în grădina de vară a hotelului-restaurant „Terminus”.

Se fac cercetări, după încheierea căror Ioan Anuica va fi trimis în judecată, pentru provocare de scandal într'un local public.

ARAD

Hoți prinși. Jiganii Alexandru Szöcsi și Dudu Zuzatáu, ambii din Salonta, cunoscuți hoți, au fost prinși pe când în-

cercău să pătrundă prin escaladrea gardului în locuința funcționarului Anton Dobrotici din Calea Aurel Vlaicu. Au fost duși la chestură, de unde, după ce li s'au dressat cuvenitele acte, au fost predați parchetului.

— Individii Iosif Holossi din Sănnicula mic, Mihail Farkas, originar din Oradea și Terezia Varadin din Colonia Jiganilor, au atacat și încercat să imobilizeze pe locuitorul Ioan Pat din comuna Sârbi, jud. Arad, pentru a-l jefui de bani ce presupuneau că-l are asupra lui. Săteanul însă fiind mai puternic, a prins pe toți trei și i-a predat poliției, care după ce le-a luat câte un interogatoriu, i-a predat parchetului.

Furturi. Tiberiu Timann din str. Cuza Veda a anunțat poliția că pe când se întrecea pe un coridor al administrației financiare, un necunoscut i-i furat bicicleta ce valorează 5500 lei.

Judiciare. Procesul pernit împotriva avocatului dr. Adolf Ungar, fost președinte al organizației din Timișoara a partidului maghiar, a fost amânat din nou pe 13 Octombrie deoarece dosarele necesare în actualul proces, n'au sosit încă dela tribunalul din Oradea. Se știe, că dr. Adolf Ungar a fost trimis în judecată pentru calomnierea unor magistrați timișoreni.